

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGULACIJI ENERGETSKIH DJELATNOSTI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/2001 i 55/2001).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Postojeći zakonski okvir

Tijekom 2001., nakon donošenja Zakona o energiji («Narodne novine» broj 68/01), Hrvatski sabor donio je prvi paket energetske zakone kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti, i to: Zakon o tržištu električne energije, Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata, Zakon o tržištu plina i Zakon o regulaciji energetske djelatnosti.

Ovim zakonima uspostavljen je osnovni zakonodavni okvir za restrukturiranje i reorganizaciju energetske sektora, otvaranje tržišta i regulaciju energetske djelatnosti.

Temeljem Zakona o regulaciji energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 68/01 i 109/01) 2002. osnovano je Vijeće za regulaciju energetske djelatnosti. Iste godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku o određivanju Energetske instituta "Hrvoje Požar" za pripremu i obavljanje stručnih poslova za potrebe Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 147/02).

Iako je u 2002. uspostavljen osnovni zakonodavni okvir, predstojao je značajan rad na uspostavi razvidnih regulacijskih mehanizama koji će jamčiti efikasnu provedbu regulacijske ovlasti, tj. obveza, nadležnosti i odgovornosti regulatornog tijela. Naime, ostala su neriješena ključna pitanja unutarnjeg uređenja i načina rada regulatornog tijela, a ostalo je za riješiti i pitanja obveza i nadležnosti, provedbenih postupaka po kojima će regulatorno tijelo raditi i donositi odluke.

Kako je energetske zakonodavstvo postalo jedan od važnih segmenta na putu prema članstvu u Europskoj uniji, što uključuje i obvezu adekvatne prilagodbe europskom energetske zakonodavstvu i standardima organizacije internog europske tržišta, a postojeći zakonodavni i regulacijski okvir nisu bili razvidni, došlo je do niza nejasnoća pa i poteškoća u radu regulatornog tijela u Republici Hrvatskoj, što je dovelo do nužnih promjena energetske zakonodavne, a time i regulacijske okvira.

U prosincu 2004. donijeti su sljedeći zakoni: Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energiji, novi Zakon o tržištu električne energije i novi Zakon o regulaciji energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 177/04), a u 2005. donijet je Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinske energijom ("Narodne novine", broj 42/05) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu plina ("Narodne novine", broj 87/05).

Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti iz prosinca 2004. osnovana je Hrvatska energetske regulatorna agencija (u daljnjem tekstu koristi se skraćeni naziv Agencija, te akronim HERA) koja je pravna sljednica dotadašnjeg Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti.

Prijelaznim i završnim odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti preuzeti su podzakonski propisi Vlade Republike Hrvatske koji se odnose na rad i financiranje rada Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti te su donijeti ili novelirani drugi propisi kojima se uređuje područje regulacije energetske djelatnosti, tako da su danas na snazi sljedeći podzakonski propisi:

- Statut Hrvatske energetske regulatorne agencije ("Narodne novine" broj 86/05),
- Odluka o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 73/05),
- Uredba o razdoblju za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 116/02 i 71/05),
- Pravilnik o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 6/03 i 94/05),
- Pravilnik o energetske bilanci ("Narodne novine" broj 33/03),
- Pravilnik o podacima koje su energetske subjekti dužni dostaviti Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 97/03).

Pored toga, na snazi je i niz drugih podzakonskih propisa u energetske sektoru kojima se uređuje područje obavljanja pojedinih energetske djelatnosti.

2. Uvod

Agencija je neovisna i neprofitna javna ustanova. Poslovi Agencije su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i Agencija ih obavlja na temelju javne ovlasti.

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj Agencije.

Upravno vijeće ima pet članova, od kojih je jedan Predsjednik Upravnog vijeća, koje imenuje Hrvatski sabor na vrijeme od pet godina. Upravno vijeće Agencije upravlja Agencijom.

Predsjednik Upravnog vijeća rukovodi radom Upravnog vijeća, zastupa i predstavlja Agenciju.

Ravnatelja Agencije imenuje Upravno vijeće na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine. Ravnatelj Agencije organizira i vodi stručni rad Agencije.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju radnici Agencije.

Statut Agencije donosi Upravno vijeće Agencije, uz prethodno pribavljenu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Sve propise i akte za čije je donošenje nadležna Agencija donosi Upravno vijeće Agencije na prijedlog ravnatelja Agencije.

Godišnje izvješće o ukupnom stanju u energetske sektoru, kao i financijsko izvješće o ostvarenju financijskog plana Agencija podnosi Hrvatskom saboru i Vladi Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti na prijedlog Upravnog vijeća koje je pribavilo mišljenje Ministarstva.

Agencija je samostalna u poduzimanju svih organizacijskih i drugih mjera potrebnih za nesmetano obavljanje funkcija i ispunjavanje obveza u skladu s važećim energetske zakonima. U odnosu na Vijeće za regulaciju znatno su proširene obveze i nadležnosti Agencije, a slijedom toga izmijenjena je struktura vođenja i organizacije Agencije.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju radnici Agencije. Od trenutka osnivanja Agencija je u kratkom roku organizacijski i stručno ojačana, i na kraju 2006. imala je ukupno 36 radnika.

Obveze, nadležnosti i odgovornosti Agencije proizlaze iz odredaba Zakona o energiji, Zakona o regulaciji energetske djelatnosti i zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti (tzv. paket energetske zakona), a odnose se naročito na:

- obavljanje poslova s javnim ovlastima propisanih u članku 9. stavku 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (izdavanje dozvola, donošenje metodologija za utvrđivanje tarifnih stavki u tarifnim sustavima, davanje mišljenja na prijedlog visine tarifnih stavki, davanje mišljenja na propise, izdavanje rješenja o statusu povlaštenog proizvođača, obavljanje nadzora nad energetske subjektima i nad primjenom tarifnih sustava, i dr.),

- donošenje propisa iz članka 11. navedenog Zakona (tarifni sustav za transport nafte naftovodom i transport naftnih derivata produktovodom, pravilnika o naknadi za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage/kapaciteta, metodologije za pružanje usluga uravnoteženja energetske sustava električne energije i plina i dr.),
- rješavanje sporova u vezi s obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti (žalbi na odbijanje priključka i na naknadu za priključenje, prigovora na rad energetske subjekata).

Dakle, važeći Zakon o regulaciji energetske djelatnosti unio je bitne promjene u području regulacije energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

Međutim, istim nije na jasan i jednoznačan način riješeno pitanje organizacije i načina rada Agencije, pitanje odgovornosti i nadležnosti Upravnog vijeća, Predsjednika Upravnog vijeća i članova Upravnog vijeća, pitanje odgovornosti i nadležnosti ravnatelja Agencije te stručnih službi Agencije, što dovodi do dvojbi u tome tko je nadležan upravljati Agencijom, zastupati i predstavljati Agenciju. Nije jasno i nedvojbeno definirano koji su poslovi Agencije koji se obavljaju s javnim ovlastima, a koji su ostali poslovi Agencije, te nije na jasan i razvidan način razgraničeno pitanje nadležnosti u obavljanju tih poslova.

Sve naprijed navedeno otežava provedbu zakona iz nadležnosti Agencije odnosno znatno otežava rad Upravnog vijeća Agencije i rad Agencije uopće.

Takva iskustva u organizaciji rada prošla su i još uvijek prolaze regulatorna tijela u zemljama članicama Europske unije gdje se promjene dešavaju vrlo brzo i često, budući da se traže adekvatna rješenja i odgovori na vrlo složena i zahtjevna pitanja, a u cilju osiguravanja boljeg, razvidnog, nezavisnog i nepristranog rada regulatornog tijela.

Proces reforme u sektoru energetske djelatnosti stalna je zadaća koju je Republika Hrvatska prihvatila u procesu pridruživanja Europskoj uniji. Jasne zakonske odredbe koje se predlažu u Konačnom prijedlogu Zakona, doprinijet će kako procesu stručnog i organizacijskog jačanja Agencije tako i procesu izgradnje efikasnog regulacijskog okvira te načina postupanja u javnim ovlastima koje su Agenciji povjerene energetske Zakonima.

Konačnim prijedlogom Zakona otklanjaju se navedene nejasnoće i nedorečenosti i time se osigurava bolje i efikasnije djelovanje Agencije, a slijedom toga osigurava se i bolja zaštita potrošača i energetske subjekata.

3. Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti su:

- **Uspostava novog organizacijskog okvira i djelovanja Agencije;** nužnost otklanjanja uočenih nedostataka u važećem Zakonu u dijelu kojim se uređuje rad i djelovanje Agencije kao javne ustanove s javnim ovlastima od ostalih poslova Agencije te provedba izmjene i dopune onoga dijela Zakona kojim se definira organizacijski okvir Agencije,

- **Prilagodba Zakona novim zahtjevima;** Pravni prednik današnje Agencije (Vijeće za regulaciju energetske djelatnosti, osnovano 2001.) svojom organizacijom i radom nije dao osnova ni iskustva za organiziranje i funkcioniranje regulatornog tijela u Republici Hrvatskoj na temelju kojega bi u 2004. (odnosno u vrijeme kada je donesen Zakon o regulaciji energetske djelatnosti i osnovana Agencija) bilo moguće donijeti takvo zakonsko rješenje kojim bi se uspostavio adekvatan okvir da se na duže vrijeme osiguraju uvjeti za djelovanje Agencije kao neovisnog i stručnog tijela. Sličan razvojni put prolazila su i još uvijek prolaze i druga regulatorna tijela u regiji, ali i regulatorna tijela zemalja članica Europske unije, starih i novih. Promjene i prilagodbe u

smislu povećanja efikasnosti i kvalitete rada regulatornih tijela u više zemalja provode se kada se ocijeni da je došlo do zastoja u razvidnom, nepristranom i efikasnom izvršavanju regulatornih ovlasti i nadležnosti. Pogotovo se to odnosi na regulatorna tijela koja su osnovana i započela s radom tijekom nekoliko posljednjih godina.

Stoga, temeljem zapažanja i stečenih iskustava u području funkcioniranja Agencije kao regulatornog tijela te provedene analize važećih propisa za područje iz nadležnosti Agencije, te saznanja o radu odgovarajućih europskih regulatornih tijela, predlaže se da se izvrši nužna i neophodna izmjena Zakona u svezi organizacije i djelovanja Agencije, odnosno onog dijela Zakona kojim se definira organizacijski ustroj i način rada Agencije, odnosno Upravnog vijeća, predsjednika Upravnog vijeća i stručnih službi Agencije.

4. Ciljevi koji se žele postići donošenjem izmjena i dopuna Zakona

Prema Konačnom prijedlogu Zakona donošenjem ovoga Zakona postigli bi se sljedeći ciljevi:

- razgraničenje poslova s javnim ovlastima od ostalih poslova Agencije,
- razvidno uređenje prava, dužnosti i odgovornosti te postupanja Predsjednika Upravnog vijeća i Upravnog vijeća Agencije u obnašanju javne ovlasti, svaki iz djelokruga svoje nadležnosti, kao i uređenje prava, dužnosti i odgovornosti stručnih voditelja koji su zaduženi za vođenje stručnog rada u Agenciji,
- uvođenje neposredne odgovornosti u rukovođenju i upravljanju Agencijom, Upravnim vijećem Agencije i stručnim službama Agencije, na način da se smanjuje jedna razina rukovođenja,
- jačanje stručnog, organizacijskog i kadrovskog ustroja Agencije,
- osiguravanje kompetentnosti stručnih voditelja i stručnog rada u Agenciji izborom rukovoditelja putem javnog natječaja,
- osiguranje povećanja efikasnosti rada Agencije kao samostalnog i neovisnog regulatornog tijela,
- osiguravanje kontinuiranog kvalitetnog funkcioniranja Upravnog vijeća Agencije postupnom zamjenom i popunom članova Upravnog vijeća, te davanje mogućnosti da članovi Upravnog vijeća ne obnašaju dužnost kao jedino zanimanje, čime se osigurava nepristranost u obavljanju poslova s javnim ovlastima,
- osiguravanje izbora i imenovanja članova Upravnog vijeća iz šireg područja i to tehničkih i društvenih znanosti, sa dužim radnim iskustvom, čime se doprinosi osiguravanju stručnosti i nepristranosti članova Upravnog vijeća u obnašanju javnih ovlasti te ugledu Agencije
- decidirano određivanje materijalnih prava svih članova Upravnog vijeća koje određuje Vlada Republike Hrvatske,
- donošenje Statuta Agencije uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Zaključno, konstatira se da je Konačni prijedlog Zakona usklađen s direktivama Europske unije, te omogućava postizanje naprijed navedenih ciljeva. Istima se osigurava budući kontinuirani, samostalni i neovisni stručni rad Agencije.

5. Tijela zadužena za provedbu zakona

Prema Konačnom prijedlogu Zakona, podjela nadležnosti provela bi se na sljedeći način:

Hrvatski sabor: (1) zakonima iz područja energetike utvrđuje prava i obveze Agencije; (2) prima izvješća od Agencije; (3) imenuje i razrješuje predsjednika Upravnog vijeća i članove Upravnog vijeća.

Vlada Republike Hrvatske: (1) daje prethodnu suglasnost na Statut Agencije; (2) prima izvješća od Agencije; (3) odobrava iznos naknade za rad Agencije. (4) određuje materijalna prava članova Upravnog vijeća Agencije.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva: daje suglasnosti i mišljenja na prijedloge koje Vladi Republike Hrvatske upućuje Agencija.

Agencija za regulaciju energetske djelatnosti: upravlja i nadzire energetske sektor, te o tome izvješćuje Hrvatski sabor i Vladu Republike Hrvatske. To uključuje: (1) izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti; (2) donošenje metodologija za utvrđivanje tarifnih sustava te davanje mišljenja o prijedlozima visine tarifnih stavki; (3) odobravanje planova razvoja i izgradnje mreža; (4) davanje suglasnosti, rješenja, mišljenja i obavljanje nadzora nad svim tarifnim sustavima, tržištima energije i energetskim subjektima.

6. Nadzor nad primjenom propisa

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Važećim zakonima ne omogućuje se razvidan rad Agencije, a sadašnje ustrojstvo Agencije ne osigurava stvaranje potrebnih uvjeta za ostvarivanje funkcije neovisnog regulatornog tijela u području regulacije energetske djelatnosti. To dovodi do poteškoća u nadzoru nad energetskim sektorom te uspostavi tržišta energija, s mogućnošću nastanka dugoročno teških posljedica, pa je ovakvu organizaciju rada Agencije potrebno čim prije urediti na nov način kojim će se omogućiti efikasno obavljanje stručnog rada i ispunjavanje svih poslova s javnim ovlastima koje su zakonom dani u nadležnost Agenciji.

Nadalje, postoji potreba jačanja kompetencije Agencije u stručnom radu i djelovanju, te potreba osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu Agencije, koje potrebe su naglašene kao nužne pretpostavke u pregovorima Republike Hrvatske s Europskom Unijom proizašle iz usklađenja s direktivama Europske unije, kao jedan od značajnih zadataka u procesu pridruživanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Donošenjem ovoga Zakona po hitnom postupku osiguralo bi se jednoznačno i usklađeno djelovanje Agencije u reformi energetske sektora koje je još uvijek u tijeku.

Donošenjem ovoga Zakona osiguravanju se uvjeti za razvoj Agencija u neovisno i stručno tijelo što je pretpostavka za obavljanje zadaće nadzora nad obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti, razvijanje tržišta energije te zaštite kupaca energije, kao i drugih zadaća koje je Agencija dužna obavljati temeljem energetske zakona u sektoru električne energije, toplinske energije, plina te sektoru nafte i naftnih derivata.

Konačnim prijedlogom ovoga Zakona uspostavlja se novi organizacijski okvir za rad i djelovanje Agencije.

Istim se osiguravaju i uvjeti za bržu i bolju prilagodbu ostalih energetske propisa pravnoj stečevini Europske unije, u kojem procesu sudjeluje i Agencija kao jedan od ključnih čimbenika.

Sve navedeno predstavlja osobito opravdan državni razlog da se Zakon izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti donese po hitnom postupku.

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O REGULACIJI ENERGETSKIH DJELATNOSTI**

Članak 1.

U Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, broj 177/2004), u članku 6. stavak 6. mijenja se i glasi:

«(6) Predsjednik Upravnog vijeća uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske donosi Statut Agencije.».

Članak 2.

U članku 9. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Agencija obavlja sljedeće poslove:

- davanje mišljenja Ministarstvu o tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, naknadi za poticanje obnovljivih izvora i kogeneracije te naknadi za naslijeđene troškove,
- davanje mišljenja Ministarstvu na prijedlog iznosa naknade za organiziranje tržišta električne energije,
- nadzor nad primjenom svih tarifnih sustava i propisanih naknada,
- davanje mišljenja Ministarstvu o općim uvjetima za opskrbu energijom,
- davanje mišljenja Ministarstvu na postupke i kriterije za odobrenje i izgradnju proizvodnih objekata,
- organizacija i provedba postupka natječaja za izgradnju proizvodnih objekata,
- davanje mišljenja ili suglasnosti na prijedloge propisa u energetskom sektoru za koje je ovlaštena ovim Zakonom i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti,
- nadzor nad energetskim subjektima, sukladno odredbama Zakona o energiji i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti,
- nadzor kvalitete usluge energetske subjekata,
- objavljivanje obavijesti i podataka o energetskoj učinkovitosti i korištenju energije,
- sudjelovanje u definiranju energetske politike,
- suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim zakonima,
- prikupljanje i obrada podataka u vezi s djelatnostima energetske subjekata,
- podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka.».

Članak 3.

U članku 10. stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Agencija je ovlaštena u slučaju potrebe zahtijevati provedbu određenih mjera radi osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u obavljanju poslova iz stavka 2. ovoga članka.».

Članak 4.

U članku 11. iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4., 5., 6., 7. i 8. koji glase:

«(4) Agencija izdaje:

- dozvole za obavljanje energetske djelatnosti, te privremeno i trajno oduzima dozvole,
- rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača, te privremeno i trajno oduzima rješenja.

(5) Agencija obavlja i sljedeće poslove:

- donosi odluku o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage do 50 MW, sukladno odredbi članka 10. Zakona o tržištu električne energije («Narodne novine», broj: 177/04) i

– daje prijedlog Vladi Republike Hrvatske o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage 50 MW i veće, sukladno odredbi članka 10. stavka 1. Zakona o tržištu električne energije («Narodne novine», broj: 177/04).

(6) Agencija daje:

- mišljenja Ministarstvu na prijedlog visine tarifnih stavki,
- mišljenja Vladi Republike Hrvatske na prijedlog iznosa naknade za priključenje na mrežu i za povećanje priključne snage,
- suglasnost energetsom subjektu za izgradnju izravnog voda,
- odobrenje planova razvoja i izgradnje mreža.

(7) Agencija donosi i druge propise u energetsom sektoru za koje je ovlaštena zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti.

(8) Agencija daje mišljenja i donosi sve odluke koje se odnose na primjenu i provedbu propisa donijetih na temelju odredbi ovoga članka te daje vjerodostojno tumačenje propisa koje donosi.».

Članak 5.

Članak 15. mijenja se i glasi:

«(1) Agencijom upravlja predsjednik Upravnog vijeća.

(2) Predsjednik Upravnog vijeća predstavlja i zastupa Agenciju, zastupa Agenciju u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Agencije, donosi akte potrebne za rad i poslovanje Agencije, organizira, vodi i odgovara za stručni rad i poslovanje Agencije i odgovoran je za zakonitost rada Agencije.

(3) Predsjednik Upravnog vijeća u granicama svojih ovlasti može dati punomoć drugoj osobi za zastupanje u pravnom prometu.

(4) Predsjednik Upravnog vijeća odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu Agencije, sukladno ciljevima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Predsjednik Upravnog vijeća donosi odluke iz članka 9. stavak 1. i 5. i članka 12. i 13. ovoga Zakona.

(6) Predsjednik Upravnog vijeća rukovodi radom Upravnog vijeća.

(7) Predsjednika Upravnog vijeća u radu Upravnog vijeća zamjenjuje član Upravnog vijeća kojega predsjednik Upravnog vijeća imenuje za zamjenika predsjednika Upravnog vijeća.».

Članak 6.

Članak 16. mijenja se i glasi:

«(1) Upravno vijeće Agencije ima pet članova, od kojih je jedan predsjednik Upravnog vijeća.

(2) Predsjednika Upravnog vijeća i članove Upravnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske na vrijeme od pet godina, s mogućnošću još jednog imenovanja.

(3) Imenovanje iz stavka 1. ovoga članka obavlja se na način da se svake godine imenuje po jedan član Upravnog vijeća na mjesto člana Upravnog vijeća kojemu ističe mandat.

(4) Vlada Republike Hrvatske dužna je najmanje 30 dana prije isteka mandata člana Upravnog vijeća, predložiti Hrvatskom saboru da razriješi s dužnosti člana Upravnog vijeća kojem ističe mandat i da imenuje novoga člana Upravnog vijeća.

(5) Na mjesto člana Upravnog vijeća kojemu prestaje mandat prije isteka roka, može se imenovati novi član Upravnog vijeća samo na preostalo vrijeme do isteka roka punog mandata člana Upravnog vijeća kojemu prestaje mandat.

(6) Članom Upravnog vijeća može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske, s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, koji ima najmanje visoku stručnu spremu tehničke, pravne ili ekonomske struke i radno iskustvo od najmanje deset godina na poslovima u području energetske djelatnosti ili drugom srodnom području u energetici ili iz područja tehničkih znanosti; polja elektrotehnika, rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo i strojarstvo te društvenih znanosti; polja ekonomija i pravo; znanje engleskog jezika, a u svojoj se struci istaknuo znanstvenim ili stručnim radom, svojim javnim djelovanjem, i dostojan je biti članom Upravnog vijeća Agencije.

(7) Pored uvjeta iz stavka 6. ovoga članka, predsjednik Upravnog vijeća mora imati najmanje četiri godine radnog iskustva na rukovodećim poslovima u području energetskih djelatnosti ili drugom srodnom području u energetici ili iz područja tehničkih znanosti; polja elektrotehnika, rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo i strojarstvo te društvenih znanosti; polja ekonomija i pravo.

(8) Članom Upravnog vijeća ne može biti imenovana osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo koje je čini nedostojnom obavljanja dužnosti člana Upravnog vijeća, koja obnaša dužnost zastupnika u Hrvatskom saboru ili člana predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave te tijelima izvršne vlasti i središnjim tijelima političkih stranaka, ili koja je u radnom odnosu u energetskom subjektu na kojega se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

(9) Dužnost predsjednika Upravnog vijeća obavlja se kao jedino zanimanje, a dužnost člana Upravnog vijeća ne mora se obavljati kao jedino zanimanje.

(10) Materijalna prava članova Upravnog vijeća određuje Vlada Republike Hrvatske.».

Članak 7.

U članku 19. stavku 2. iza riječi «javnost» dodaju se riječi «ako je to u interesu čuvanja službene i poslovne tajne i ako bi javnost sjednice bila u suprotnosti sa zakonom zaštićenim interesima građana i pravnih osoba.».

U stavku 3. riječi «sukladno odredbama» zamjenjuju se riječju: «iz», a iza riječi «Zakona» dodaju se riječi «te daje Vladi Republike Hrvatske prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima iz djelokruga rada Agencije.».

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

«(5) Na prijedlog predsjednika Upravnog vijeća, Upravno vijeće donosi programe rada i razvoja Agencije, te nadzire njihovo izvršavanje.».

Dosadašnji stavak 5. koji postaje stavak 6. mijenja se i glasi:

«(6) Upravno vijeće Agencije donosi odluke na prijedlog stručne službe Agencije. Stručni voditelji Agencije dužni su nazočiti sjednicama Upravnog vijeća na poziv predsjednika Upravnog vijeća, bez prava glasa.».

Dosadašnji stavci 6., 7. i 8. postaju stavci 7., 8., i 9.

Dosadašnji stavak 9. koji postaje stavak 10. mijenja se i glasi:

«(10) Podzakonski propisi koje Agencija donosi objavljuju se u «Narodnim novinama», a pojedinačne odluke koje Upravno vijeće Agencije donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju se u glasilu Agencije ili na internetskoj stranici Agencije.».

Dosadašnji stavak 10. postaje stavak 11.

Članak 8.

Članak 20. mijenja se i glasi:

«(1) Agencija ima stručne službe koje obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Agencije, a kojima rukovode stručni voditelji.

(2) Stručne voditelje Agencije imenuje i razrješava predsjednik Upravnog vijeća Agencije na temelju javnoga natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora.

(3) Uvjete koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti utvrđuju se Statutom Agencije.».

Članak 9.

Članak 21. mijenja se i glasi:

«(1) Stručni voditelji Agencije, svaki u dijelu svoga procesa rada, vode stručni rad Agencije.

(2) Stručni voditelji Agencije obavljaju i druge poslove utvrđene Statutom Agencije.

(3) Stručni voditelji Agencije za svoj rad odgovaraju predsjedniku Upravnog vijeća Agencije.

(4) Stručni voditelji Agencije, svaki u dijelu svoga procesa rada, pripremaju predsjedniku Upravnog vijeća i Upravnom vijeću prijedloge za donošenje odluka iz članka 15. stavka 4. i 5. i članka 19. stavka 3. i 5. ovoga Zakona te pripremaju godišnja izvješća iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona i prijedloge za davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu, kao i prijedloge odluka koje predsjednik Upravnog vijeća i Upravno vijeće, u skladu s ovim Zakonom, te drugim zakonima i podzakonskim aktima, predlaže Vladi Republike Hrvatske na donošenje. ».

Članak 10.

U članku 22. riječi: «Upravno vijeće» zamjenjuju se riječima: «Predsjednik Upravnog vijeća».

Članak 11.

U članku 24. stavak 2. mijenja se i glasi:
«(2) Predsjednik Upravnog vijeća Agencije donosi proračun za narednu godinu, uz prethodno mišljenje Vlade Republike Hrvatske.».

Članak 12.

U članku 25. stavku 1. iza podstavka 2. dodaje se novi podstavak 3. koji glasi:
« - o rezultatima praćenja izvršenja obveza energetskih subjekata iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona ,».

Dosadašnji podstavak 3. postaje podstavak 4.

U stavku 3. iza riječi «Agencije» dodaju se riječi: «ili na internetskoj stranici Agencije».

Članak 13.

U članku 26. stavku 4. riječ: «ravnatelj» zamjenjuje se riječima: «stručni voditelji».

Članak 14.

Iza članka 27. dodaje se novi podnaslov «II.a NADZOR NAD RADOM AGENCIJE», i članak 27.a koji glasi:

«(1) Nadzor nad zakonitošću rada Agencije i općih akata obavlja Ministarstvo.

(2) Na nadzor nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se u Agenciji obavljaju na temelju javne ovlasti primjenjuju se propisi kojima se uređuje sustav državne uprave.

(3) Nad financijskim poslovanjem Agencije nadzor obavlja nadležno središnje tijelo državne uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.».

Članak 15.

Predsjednik Upravnog vijeća će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti Vladi Republike Hrvatske na prethodnu suglasnost Statut Agencije.

Članak 16.

(1) Vlada Republike Hrvatske će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predložiti Hrvatskom saboru da se razriješe s dužnosti sadašnji predsjednik, zamjenik predsjednika i sadašnji članovi Upravnog vijeća Agencije te da ih se ponovo imenuje tako da se, iznimno kod ovog imenovanja, predsjednik Upravnog vijeća i članovi Upravnog vijeća Agencije imenuju na način da se sadašnji predsjednik Upravnog vijeća imenuje za predsjednika Upravnog vijeća na vrijeme od pet godina, članovi Upravnog vijeća na način da se sadašnji

zamjenik predsjednika Upravnog vijeća imenuje za člana Upravnog vijeća na vrijeme od četiri godine, a ostali sadašnji članovi Upravnog vijeća za članove Upravnog vijeća na vrijeme od tri, dvije i jednu godinu od dana imenovanja, redosljedom iz Odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, broj 66/05) tako da zadnje imenovani sadašnji član Upravnog vijeća bude imenovan za člana Upravnog vijeća na vrijeme od godinu dana od dana imenovanja.

(2) Imenovanje iz stavka 1. ovoga članka ne računa se kao ponovno imenovanje.

(3) Danom razrješenja s dužnosti sadašnjeg predsjednika, sadašnjeg zamjenika predsjednika i sadašnjih članova Upravnog vijeća Agencije raskidaju im se ugovori o radu s Agencijom, s tim da je Agencija obvezna s novoimenovanim predsjednikom Upravnog vijeća Agencije i novoimenovanim članovima Upravnog vijeća Agencije iz stavka 1. ovoga članka zaključiti ugovore o radu na određeno vrijeme do isteka mandata iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 17.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona ravnatelj Agencije nastavlja obnašati svoju dužnost do imenovanja svih stručnih voditelja Agencije sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 18.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim se člankom propisuje da Statut Agencije donosi Predsjednik Upravnog vijeća, sukladno članku 5. ovoga Konačnog prijedloga, članku 15. stavku 2. Predsjednik je dužan podnijeti Statut na prethodnu suglasnost Vladi Republike Hrvatske.

Članak 2.

Imajući u vidu da važećim Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti nisu jasno razgraničene javne ovlasti od ostalih ovlasti odnosno prava i obveza u obavljanju ostalih poslova Agencije, kao i da važećim Zakonom nije jasno razgraničeno koje javne ovlasti u obavljanju djelatnosti ima Upravno vijeće, a koje Predsjednik Upravnog vijeća, predloženom izmjenom članka 9. Zakona brisan je dio poslova koji se odnose na javne ovlasti iz nadležnosti Upravnog vijeća Agencije i to iz stavka 1. podstavci 1,2,4,6,15,16. i 17. te je izmijenjen podstavak 18., a odgovarajućim odredbama dopunjen je članak 11. Zakona.

Članak 3.

Predlaže se da se dio stavka 3. u članku 10. briše, i to u dijelu kojim je propisano da je Agencija dužna objavljivati godišnja izvješća o rezultatima praćenja iz stavka 2. toga članka, a navedena odredba predlaže se uvrstiti kao dopuna članka 25. Konačnog prijedloga Zakona.

Članak 4.

Predloženom promjenom u članak 11. dodaju se stavci 4., 5., 6. i 7., čiji su sadržaji bili sadržajem drugih članaka.

Članak 5.

Predloženim izmjenom dosadašnji članak 15. mijenja se na način da se dio odredbi kojima se uređuje postupak izbora i imenovanja članova Upravnog vijeća te organizacija i način rada Upravnog vijeća uređuje drugim odredbama ovoga Zakona.

Dodaju se nove odredbe kojima se u cijelosti u ovome članku uređuje pozicija, tj. prava, obveze i odgovornosti predsjednika Upravnog vijeća.

Novim odredbama jasno se definira pozicija, tj. prava, obveze i odgovornosti predsjednika Upravnog vijeća (članci 9., 12. i 13.) u odnosu na poziciju, odnosno obveze, nadležnosti i odgovornosti Agencije, odnosno Upravnog vijeća, a koje su navedene u člancima 9. do 12., i javnih ovlasti koje su navedene u članku 10. i 11. ovoga Zakona.

Članak 6.

Prema važećem Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti svih pet članova Upravnog vijeća imenuje se i razrješava u isto vrijeme. Iz dosadašnjeg iskustva Agencije, ali i iz iskustava drugih regulatornih tijela, to izaziva poteškoće i probleme u radu Upravnog vijeća. Poštujući zahtjev i potrebu da se što više održi kontinuitet rada Upravnog vijeća, predlaže se da se pri imenovanju i razrješavanju članova Upravnog vijeća primijeni princip imenovanja i razrješavanja s pomakom, tj. na vrijeme od pet godina, tako da svake godine jednom članu Upravnog vijeća prestaje mandat, te se imenuje novi član na razdoblje od pet godina, s mogućnošću još jednog imenovanja.

U članku 6. detaljno se razrađuju i kriteriji, odnosno uvjeti za izbor i razrješenje predsjednika i članova Upravnog vijeća, te se uvode odredbe da se dužnost predsjednika Upravnog vijeća obavlja kao jedino zanimanje, za razliku od dužnosti člana Upravnog vijeća koja se ne mora obavljati kao jedino zanimanje.

Budući da se ovim odredbama uvode značajne novine u statusna prava članova Upravnog vijeća te u buduće imenovanje članova Upravnog vijeća, kao i rad Upravnog vijeća, u prijelaznim i završnim odredbama, u članku 16., Konačnog prijedloga zakona detaljno su razrađeni postupak razrješenja i imenovanja sadašnjih članova Upravnog vijeća na mandate od 1.-5. godina. Imajući u vidu da se radi o prvom imenovanju ove vrste, a radi sagledavanja potpunijeg značenja ove novine, upućuje i na obrazloženje uz članak 16. ovoga Konačnog prijedloga zakona.

Za predsjednika Upravnog vijeća predlaže se i uvjet od najmanje četiri godine radnog iskustva u području energetske djelatnosti ili drugom srodnom području u energetici ili iz područja tehničkih znanosti; polja elektrotehnika, rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo i strojarstvo te društvenih znanosti; polja ekonomija i pravo.

Konačno, želeći izbjeći situacije u kojima su pitanja materijalnih prava članova Upravnog vijeća, iako većim dijelom uređena odlukama Vlade Republike Hrvatske, bila i predmetom odlučivanja i samoga Upravnog vijeća, predlaže se odredba kojom je sada striktno propisano da materijalna prava članova Upravnog vijeća određuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 7.

Člankom 7. Konačnog prijedloga Zakona predlaže se da se dopuni članak 19. stavak 2. Zakona te se utvrđuje u kojim slučajevima Upravno vijeće može odlučiti da je sjednica Upravnog vijeća zatvorena za javnost.

Imajući u vidu odredbe članka 10. i 11. Zakona kojima su uređene nadležnosti, obveze i odgovornosti Agencije, Konačnim prijedlogom Zakona utvrđuje se koje odluke Agencija donosi, odnosno koje prijedloge i mišljenja iz djelokruga svoga rada daje Vladi Republike Hrvatske.

Uvodi se odredba po kojoj na prijedlog Predsjednika Upravnog vijeća, Upravno vijeće donosi programe rada i razvoja Agencije, te nadzire njihovo izvršavanje.

Uvode se odredbe da Upravno vijeće donosi odluke na prijedlog stručne službe Agencije, pri čemu su stručni voditelji Agencije dužni nazočiti sjednicama Upravnog vijeća na poziv Predsjednika Upravnog vijeća.

Dosadašnje nejasne odredbe u pogledu načina objavljivanja podzakonskih propisa i pojedinačnih odluka mijenjaju se jasnom odredbom po kojoj se podzakonski propisi koje Agencija donosi objavljuju u «Narodnim novinama», a pojedinačne odluke koje Upravno vijeće Agencije donosi u obavljanju javnih ovlasti objavljuju se u glasilu Agencije ili na internetskoj stranici Agencije.

Članak 8.

Uvode se odredbe koje podržavaju organizacijsku shemu po kojoj Agencija ima stručne službe koje obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove za potrebe Agencije, a kojima rukovode stručni voditelji.

Uvode se odredbe po kojima stručne voditelje Agencije imenuje i razrješava predsjednik Upravnog vijeća, na temelju javnoga natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora. Uvjete koje moraju ispunjavati stručni voditelji te njihova prava, dužnosti i odgovornosti utvrđuju se Statutom Agencije.

Članak 9.

Prijedlogom ovoga članka, predlaže se izmijeniti članak 21. Zakona te se pobliže uređuje odgovornost i način rada, te odgovornost stručnih voditelja Agencije, koji za svoj rad odgovaraju Predsjedniku Upravnog vijeća Agencije. Utvrđuje se da svaki stručni voditelj Agencije, u dijelu svoga procesa rada, priprema Predsjedniku Upravnog vijeća i Upravnom vijeću prijedloge za donošenje odluka članka 15. stavka 4. i 5. i članka 19. stavka 3. i 5. ovoga Zakona te pripremaju godišnja izvješća iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona te prijedloge za davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu, kao i prijedloge odluka koje predsjednik Upravnog vijeća i Upravno vijeće, u skladu s ovim Zakonom, te drugim zakonima i podzakonskim aktima, predlaže Vladi Republike Hrvatske.

Članak 10.

Prema Zakonu za stjecanje, opterećenje ili otuđenje nekretnina i druge imovine ili sklapanje drugih pravnih poslova u vrijednosti većoj od polovice proračuna Agencije potrebna je suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Budući da su to dugotrajni postupci za koje je teško očekivati da se mogu na efikasan način voditi putem sjednica Upravnog vijeća, to se predlaže da ovi poslovi budu u nadležnosti predsjednika Upravnog vijeća što će pridonijeti bržem i efikasnijem radu Agencije.

U svakom slučaju ostaje odredba koja kao preduvjet traži odgovarajuću suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Članak 11.

Prema Zakonu, uvjet za donošenje proračuna za narednu godinu je prethodno mišljenje Vlade Republike Hrvatske. Prije toga Vlada Republike Hrvatske donosi odluku temeljem koje se utvrđuje plan proračuna Agencije. Dakle, nakon što se takav proračun utvrdi i nakon što se o istom prethodnim mišljenjem očituje Vlada Republike Hrvatske, proračun se donosi u obliku u kojem je i predložen Vladi Republike Hrvatske. S obzirom na obveze i odgovornosti predsjednika Upravnog vijeća, predlaže se da predsjednik Upravnog vijeća, umjesto Upravnog vijeća, uz prethodno mišljenje Vlade Republike Hrvatske, donosi proračun za narednu godinu.

Članak 12.

U članku 25. u stavku 1. Zakona predlaže se dodati odredbu kojom se utvrđuje da je Agencija dužna jedanput godišnje podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o rezultatima praćenja izvršenja obveza energetskih subjekata iz članka 10. stavka 2. ovoga Zakona, te da je nakon prihvaćanja izvješća iz stavka 1. istog članka dužna objaviti to izvješće u glasilu Agencije ili na internetskoj stranici Agencije, na hrvatskom jeziku, latiničnim pismom i u prijevodu na engleski jezik.

Članak 13.

U članku 26. stavka 4. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti predlaže se izmjena utemeljena na novom organizacijskom ustroju i načinu rada Agencije, odnosno njenih stručnih službi, te se predlaže da se umjesto ravnatelja navedu stručni voditelji.

Članak 14.

Ovim se člankom predlaže uvesti novi podnaslov „Nadzor nad radom Agencije“ i dodati članak 27.a. Poslovi Agencije od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku, a Agencija ih obavlja na temelju javne ovlasti. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. Budući da Agencija ima obveze, nadležnosti i odgovornosti koje

proizlaze iz pojedinačnih odredbi Zakona o energiji, kao i zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti, i budući da je Zakonom o energiji, kao i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti utvrđeno da upravni nadzor nad provedbom tih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona obavlja Ministarstvo, predlaže se da i nadzor nad zakonitošću rada Agencije i općih akata Agencije obavlja Ministarstvo. Naime, u Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti upravo toj problematici nije bila posvećena niti jedna odredba. Budući da je temeljem relevantnih zakona Ministarstvo određeno da vrši upravni nadzor, predlaže se adekvatnu odredbu uključiti u ovaj Zakon. Nadalje, predlaže se da se u pogledu nadzora nad općim i pojedinačnim aktima te drugim poslovima koji se u Agenciji obavljaju na temelju javne ovlasti primjenjuju propisi kojima se uređuje sustav državne uprave. Isto vrijedi i u pogledu financijskog poslovanja Agencije, budući da se predlaže da nad financijskim poslovanjem Agencije nadzor obavlja nadležno središnje tijelo državne uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.

Propisivanjem da nadzor nad zakonitošću rada Agencije i općih akata obavlja Ministarstvo osigurava se da Agencija djeluje kao samostalna i neovisna javna ustanova, radi uspostave i provođenja regulacije energetske djelatnosti.

Pravno utemeljenje za propisivanje ovakvog oblika nadzora sadržano je u Zakonu o ustanovama („Narodne novine“, broj 76/93).

Članak 64. Zakona o ustanovama propisuje da nadzor nad zakonitošću rada ustanove i općih akata obavlja nadležno ministarstvo.

Predloženom odredbom o nadzoru nad radom Agencije osigurava se djelotvorno, zakonito, usklađeno i ujednačeno djelovanje Agencije u obavljanju poslova na temelju javne ovlasti, a u skladu sa Zakonom o sustavu državne uprave i Zakonom o ustanovama.

Upravni nadzor nad provođenjem ostalih energetske zakona (Zakon o energiji, Zakon o tržištu električne energije, Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata i Zakon o tržištu plina, Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom) obavlja Ministarstvo.

Članak 15.

Predlaže se da predsjednik Upravnog vijeća u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona podnese Statut Agencije na prethodnu suglasnost Vladi Republike Hrvatske.

Članak 16.

Sukladno novom organizacijskom ustroju Agencije i načinu rada Upravnog vijeća, odnosno imenovanja i rasporeda mandata članova Upravnog vijeća Agencije, predlaže se sljedeće:

- da Vlada Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona predloži Hrvatskom saboru da razriješi dužnosti sadašnjega predsjednika, zamjenika predsjednika i sadašnje članove Upravnog vijeća Agencije i imenuje novoga predsjednika Upravnog vijeća Agencije i nove članove Upravnog vijeća Agencije na način da se iznimno u narednom mandatu članovi Upravnog vijeća Agencije imenuju ponaosob na vrijeme od jedne, dvije, tri i četiri godine, a predsjednik Upravnog vijeća Agencije na vrijeme od pet godina, a redoslijedom iz Odluke o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, broj 66/05),
- da se danom razrješenja s dužnosti sadašnjega predsjednika, zamjenika predsjednika i sadašnjih članova Upravnog vijeća Agencije, raskidaju njihovi ugovori o radu (budući su isti zaključeni na vrijeme od 5 godina), s tim da će Agencija iznimno u narednom mandatu s novoizabranim predsjednikom Upravnog vijeća Agencije i novoizabranim članovima Upravnog

vijeća Agencije zaključiti ugovore o radu na određeno vrijeme do isteka mandata na koji su imenovani. Statusna i materijalna prava članova Upravnog vijeća uređena su člankom 18. stavkom 4. Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 177/04) kojim se propisuje da članovi Upravnog vijeća nakon razrješenja s dužnosti sve do ostvarivanja plaće po drugoj osnovi imaju pravo na naknadu plaće u visini pune plaće, a najdulje godinu dana od dana prestanka obnašanja dužnosti, te člankom 6. ovoga Konačnog prijedloga zakona kojima se mijenja članak 16. u kojem se u stavku 10. propisuje da materijalna prava članova Upravnog vijeća određuje Vlada Republike Hrvatske,

- da se ponovno imenovanje sadašnjih članova Upravnog vijeća Agencije na funkcije iz stavka 2. ovog članka ne računa kao novo imenovanje.

Članak 17.

U skladu s novim organizacijskim ustrojem Agencije, organizacijom i načinom rada stručnih službi Agencije, odnosno odredbama o imenovanju stručnih voditelja Agencije, predlaže se da sadašnji ravnatelj Agencije obnaša svoju dužnost do imenovanja svih stručnih voditelja Agencije.

Članak 18.

Odredbom ovog članka predlaže se da ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 6.

(1) Ovim se Zakonom osniva Hrvatska energetska regulatorna agencija – HERA (u daljnjem tekstu: Agencija) kao samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova, radi uspostave i provođenja regulacije energetskih djelatnosti.

(2) Sjedište Agencije je u Zagrebu.

(3) Rad Agencije je javan.

(4) Statutom i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije.

(5) Statutom Agencije uređuju se: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, rad i poslovanje, nadzorna tijela, osnivanje i djelokrug rada savjetodavnih i stručnih tijela, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

(6) Upravno vijeće uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske donosi Statut Agencije.

Članak 9.

(1) Djelatnost Agencije obuhvaća sljedeće poslove:

- izdavanje dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti, privremeno i trajno oduzimanje dozvola,
- donošenje metodologija za utvrđivanje tarifnih stavaka tarifnih sustava,
- davanje mišljenja Ministarstvu o tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, naknadi za poticanje obnovljivih izvora i kogeneracije te naknadi za naslijeđene troškove,
- davanje mišljenja Ministarstvu na prijedlog visine tarifnih stavki,
- davanje mišljenja Ministarstvu na prijedlog iznosa naknade za organiziranje tržišta električne energije,
- davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske na prijedlog iznosa naknade za priključenje na mrežu i za povećanje priključne snage,
- nadzor nad primjenom svih tarifnih sustava i propisanih naknada,
- davanje mišljenja Ministarstvu o općim uvjetima za opskrbu energijom,
- davanje mišljenja Ministarstvu na postupke i kriterije za odobrenje i izgradnju proizvodnih objekata,
- donošenje odluke o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage do 50 MW,
- donošenje odluke o izgradnji novih objekata za proizvodnju električne energije snage do 50 MW,
- davanje prijedloga Vladi Republike Hrvatske o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage 50 MW i veće,
- organizacija i provedba postupka natječaja za izgradnju proizvodnih objekata,
- izdavanje prethodnog odobrenja za izgradnju energetskog objekta za proizvodnju toplinske energije za tarifne kupce,
- izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača,
- davanje suglasnosti energetskom subjektu za izgradnju izravnog voda,
- odobrenje planova razvoja i izgradnje mreža,

- donošenje propisa u energetsom sektoru za koje je ovlaštena ovim Zakonom i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti, te davanje mišljenja ili suglasnosti na pravila i propise u energetsom sektoru,

- nadzor nad energetske subjektima, sukladno odredbama Zakona o energiji i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti,

- nadzor kvalitete usluge energetske subjekata,

- objavljivanje obavijesti i podataka o energetske učinkovitosti i korištenju energije,

- sudjelovanje u definiranju energetske politike,

- suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim zakonima,

- prikupljanje i obrada podataka u vezi s djelatnostima energetske subjekata,

- podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka.

(2) Agencija je u uspostavi i provođenju sustava regulacije energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, posredstvom savjetodavnih tijela u kojima sudjeluju i predstavnici udruga potrošača, dužna primjenjivati mjere za zaštitu osnovnih prava potrošača sukladno posebnim zakonima.

(3) U skladu s odredbama ovoga Zakona te ostalih propisa kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti, Agencija će obavljati svoju djelatnost tako da energetska tržišta djeluju na objektivni, razvidan i nepristran način, vodeći računa o interesima energetske subjekata i kupaca.

(4) Energetske subjekti obvezni su odgovarati na upite Agencije u vezi s poslovima iz stavka 1. ovoga članka, sukladno članku 27. ovoga Zakona.

(5) Agencija rješava sporove u vezi s obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti, a posebno u vezi s:

- odbijanjem priključka na prijenosnu mrežu/transportni sustav,

- određivanjem naknade za priključak i za korištenje prijenosne mreže/transportnog sustava.

(6) Odluka Agencije u rješavanju sporova iz stavka 5. ovoga članka konačna je i protiv nje nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor.

Članak 10.

(1) Agencija je u uspostavi i provođenju sustava regulacije energetske djelatnosti, koje se obavljaju prema načelima tržišnog poslovanja, dužna primjenjivati pravila i sustav mjera za zaštitu tržišnog natjecanja, za pitanja iz isključive nadležnosti Agencije.

(2) Agencija prati posebice:

- pravila o vođenju i raspodjeli kapaciteta spojnih vodova, u suradnji s regulatornim tijelima susjednih država s kojima postoje veze elektroenergetskog i plinskog sustava,

- ustroj kojim se rješava zagušenje unutar nacionalne prijenosne mreže/sustava,

- rokove u kojima operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava izvodi popravke i priključke,

- objave odgovarajućih informacija operatora prijenosnog i operatora distribucijskog sustava upućenih zainteresiranim stranama o priključcima, prijenosnoj mreži/sustavu i distribucijskoj mreži i raspodjeli prijenosne moći spojnih vodova, vodeći računa o povjerljivosti pojedinih informacija,

- odvojenost vođenja poslovnih knjiga, kako je propisano Zakonom o energiji i zakonima kojima se uređuju pojedine energetske djelatnosti, da bi se spriječilo subvencioniranje između proizvodne, prijenosne, distribucijske i opskrbe djelatnosti,

- objektivne, razvidne i nepristrane uvjete i tarife za priključenje novih proizvođača električne energije, osobito vodeći računa o troškovima i koristima obnovljivih izvora energije, distribuirane proizvodnje i kogeneracije,

– stupanj u kojemu operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava ispunjava svoje zadaće sukladno Zakonu o energiji i zakonima kojima se uređuju pojedine energetske djelatnosti,

– stupanj razvidnosti tržišnog natjecanja.

(3) Agencija je dužna objavljivati godišnja izvješća o rezultatima praćenja iz stavka 2. ovoga članka i ovlaštena je u slučaju potrebe zahtijevati provedbu određenih mjera radi osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti.

(4) Za pitanja u vezi s obavljanjem energetske djelatnosti na tržištu, koja nisu uređena ovim Zakonom, a koja se odnose na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja potrebno je primijeniti Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja, a Agencija je dužna pružiti tehničku pomoć u obliku stručnih mišljenja i analiza Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

Članak 11.

(1) Agencija donosi metodologije za:

- tarifne sustave, bez visine tarifnih stavaka,
- utvrđivanje naknade za priključak na prijenosnu i distribucijsku mrežu, te povećanje priključne snage,
- pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu,
- pružanje usluga uravnoteženja prirodnog plina u plinovodnom sustavu,
- pristup skladištenju prirodnog plina, količini plina u plinovodu i drugim pomoćnim uslugama u plinovodnom sustavu.

(2) Metodologije iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka moraju omogućavati ulaganja potrebna za razvoj mreže i ostale zahtjeve sukladno Zakonu o energiji i zakonima kojima se uređuju pojedine energetske djelatnosti.

(3) Agencija donosi tarifni sustav za transport nafte naftovodom i transport naftnih derivata produktovodom.

Članak 15.

(1) Agencijom upravlja Upravno vijeće od pet članova, od kojih je jedan predsjednik Upravnog vijeća, a jedan njegov zamjenik.

(2) Predsjednika, zamjenika predsjednika i ostale članove Upravnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, na vrijeme od pet godina, s mogućnošću još jednog imenovanja.

(3) Upravno vijeće donosi akte potrebne za rad i poslovanje, programe rada i razvoja, nadzire njihovo provođenje, odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu, sukladno ciljevima iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Predsjednik Upravnog vijeća rukovodi radom Upravnog vijeća.

(5) Predsjednik Upravnog vijeća predstavlja i zastupa Agenciju, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Agencije i odgovoran je za zakonitost rada Agencije.

(6) Predsjednika Upravnog vijeća u vrijeme njegove odsutnosti zamjenjuje njegov zamjenik.

Članak 16.

(1) Članom Upravnog vijeća može biti imenovan državljanin Republike Hrvatske, s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, koji ima najmanje visoku stručnu spremu tehničke, pravne ili ekonomske struke, uz dobro poznavanje engleskog jezika i radno iskustvo od najmanje sedam godina, od čega barem pet godina na poslovima s područja energetike.

(2) Članom Upravnog vijeća ne može biti imenovana osoba koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo koje je čini nedostojnom obavljanja dužnosti člana Upravnog vijeća, koja obnaša dužnost zastupnika Hrvatskoga sabora ili člana predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ili područne (regionalne) samouprave i izvršne vlasti te središnjim tijelima političkih stranaka, ili koja je u radnom odnosu u energetsom subjektu na kojega se primjenjuju odredbe ovoga Zakona.

(3) Funkcija člana Upravnog vijeća obavlja se kao jedino zanimanje.

Članak 19.

(1) Upravno vijeće odlučuje na sjednicama koje saziva predsjednik Upravnog vijeća.

(2) Sjednice Upravnog vijeća su javne. Iznimno, Upravno vijeće može odlučiti da će sjednica ili rasprava o pojedinoj točki biti zatvorena za javnost.

(3) Upravno vijeće donosi odluke sukladno odredbama članka 10. i 11. ovoga Zakona.

(4) Upravno vijeće odlučuje većinom glasova svih članova Upravnog vijeća.

(5) Za donošenje odluka iz članka 11. ovoga Zakona i drugih značajnih odluka te za davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu, Upravno vijeće donosi odluke na prijedlog ravnatelja Agencije, koji je dužan nazočiti sjednicama Upravnog vijeća na poziv Upravnog vijeća, bez prava glasa. Upravno vijeće odlučuje i o drugim pitanjima iz djelokruga rada Agencije, pri čemu može zatražiti mišljenje ravnatelja Agencije.

(6) U svim postupcima pred Agencijom, koji se pokreću u skladu s odredbama ovoga Zakona, Agencija mora omogućiti svakoj stranci u postupku da se prije donošenja odluke izjasni o činjenicama bitnim za donošenje odluke, te da dostavi svu potrebnu dokumentaciju ili druge dokaze za koje smatra da su značajni za donošenje odluke.

(7) Ako stranka nije u utvrđenom roku izvršila konačnu odluku Upravnog vijeća, Upravno vijeće može provesti postupak izvršenja te odluke posredstvom druge osobe ili prisilno, ili pokrenuti prekršajni postupak u skladu s odredbama Zakona o prekršajima.

(8) Odluke Upravnog vijeća potpisuje predsjednik Upravnog vijeća.

(9) Odluke Upravnog vijeća objavljuju se u »Narodnim novinama«, a pojedinačne odluke koje Upravno vijeće donosi u obavljanju javnih ovlasti i druge odluke za koje tako odluči Upravno vijeće, objavljuju se u glasilu Agencije.

(10) Na ostala pitanja u vezi s radom Agencije koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama i Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 20.

(1) Ravnatelja Agencije imenuje Upravno vijeće, na temelju javnoga natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora.

(2) Za imenovanje ravnatelja Agencije primjenjuju se odgovarajuće odredbe članka 16. i 17. ovoga Zakonom, s tim da osoba koja može biti imenovana ravnateljem mora imati radno iskustvo na rukovodećim poslovima u energetsom sektoru u trajanju od najmanje tri godine.

(3) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja Agencije u slučajevima i po postupku propisanom Zakonom o ustanovama i o tome obavijestiti Vladu Republike Hrvatske.

(4) U slučaju razrješenja ravnatelja Upravno vijeće imenovat će vršitelja dužnosti ravnatelja Agencije i raspisati natječaj za ravnatelja u zakonskom roku.

Članak 21.

(1) Ravnatelj Agencije organizira i vodi stručni rad Agencije.

(2) Ravnatelj Agencije obavlja i druge poslove utvrđene statutom Agencije.

(3) Ravnatelj Agencije za svoj rad odgovara Upravnom vijeću Agencije.

(4) Ravnatelj Agencije priprema Upravnom vijeću prijedloge za donošenje odluka iz članka 11. ovoga Zakona i drugih značajnih odluka te prijedloge za davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske i Ministarstvu, kao i prijedloge odluka koje Upravno vijeće, u skladu s ovim Zakonom, te drugim zakonima i podzakonskim aktima, predlaže Vladi Republike Hrvatske na donošenje.

Članak 22.

Upravno vijeće Agencije ne može bez suglasnosti Vlade Republike Hrvatske steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu ili sklopiti drugi pravni posao u vrijednosti većoj od polovice proračuna Agencije.

Članak 24.

(1) Agencija ima proračun čiji su prihod naknade za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti.

(2) Agencija donosi proračun za sljedeću godinu, uz prethodno pribavljeno mišljenje Vlade Republike Hrvatske.

(3) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o visini naknada iz stavka 1. ovoga članka na prijedlog Upravnog vijeća, koje je prethodno pribavilo mišljenje Ministarstva.

Članak 25.

(1) Agencija je dužna jedanput godišnje podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o svom radu, a osobito:

– zapažanjima koja su značajna za razvoj energetske tržišta i javnih usluga u energetske sektoru,

– analizi energetske sektora,

– ostvarenju proračuna Agencije za prethodnu godinu.

(2) Agencija je dužna Hrvatskom saboru ili Vladi Republike Hrvatske na njihov zahtjev podnijeti izvješća i o svom stručnom i financijskom poslovanju te izvješća o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblja kraća od godinu dana.

(3) Nakon prihvaćanja izvješća iz stavka 1. ovoga članka, Agencija je dužna objaviti to izvješće u glasilu Agencije, na hrvatskom jeziku, latiničnim pismom i u prijevodu na engleski jezik.

Članak 26.

(1) Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju radnici Agencije.

(2) Za ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa i u vezi s radnim odnosom, za radnike Agencije primjenjuju se opći propisi o radu.

(3) Za radnike Agencije vrijede i uvjeti iz članka 17. ovoga Zakona.

(4) Članovi Upravnog vijeća, ravnatelj Agencije i drugi radnici Agencije dužni su postupati savjesno i u skladu s pravilima struke.